

De hartfalen polikliniek

Symposium POH Hartfalen
November 2022
Hartfalenpoli Ikazia Ziekenhuis

Wie zijn wij?

Waarom naar de hartfalen poli?

Begeleiding door hartfalenverpleegkundigen draagt bij:

- Verbeteren van kwaliteit van leven
- Verminderen (her)opnames
- Kortere ligduur

Hauptman et al 2008

Recommendations	Class ^a	Level ^b
It is recommended that HF patients are enrolled in a multidisciplinary HF management programme to reduce the risk of HF hospitalization and mortality. ^{309,314,315,316}	I	A
to reduce the risk of HF hospitalization and mortality. ³⁰⁹	I	A
Either home-based and/or clinic-based programmes improve outcomes and are recommended to reduce the risk of HF hospitalization and mortality. ^{310,317}	I	A
be considered in order to prevent HF hospitalizations. ^{315,316}	IIa	B

Wat doen wij?

5 pijlers:

- Voorlichting/patiënten educatie over ziektebeeld, behandeling en leefstijladviezen
- Instellen/optimaliseren van de hartfalen-gerelateerd medicatie
- Het monitoren van de effecten van de behandeling en evt. bijsturen
- Klachtenmonitoring
- Begeleiden en ondersteunen patiënten met chronisch hartfalen

Hoe ?

- Wetenschappelijke onderbouwing volgens ESC 2021 richtlijnen
- Individueel behandelplan
- Shared decisionmaking
- Vertrouwensband

European Heart Journal

Article Navigation

JOURNAL ARTICLE GUIDELINES

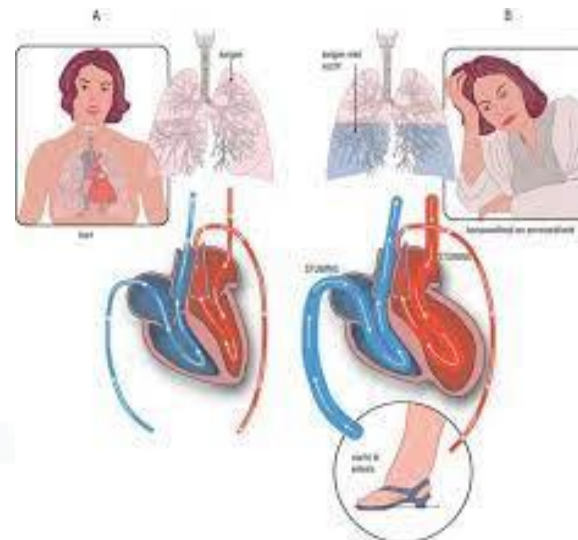
2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure: Developed by the Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) With the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC

Theresa A McDonagh ✉, Marco Metra ✉, Marianna Adamo, Roy S Gardner, Andreas Baumbach, Michael Böhm, Haran Burri, Javed Butler, Jelena Čelutkienė, Ovidiu Chioncel ...
[Show more](#)

Klachtenmonitoring

Anamnese

- Duur klachten (acuut vs chronisch).
- Klachten uittyperen
- Beschrijving (subjectieve gevoel van patiënt).
- Rust vs inspanning.
- Wanneer paroxysmaal > luxerend moment?
- Positie-afhankelijk
- Exposities? (intoxicaties, hobby, beroep)
- Trauma.
- Medicatie.
- Allergie

Klachtenmonitoring

Tractus-anamnese

- Tractus respiratorius: Hoesten, sputumproductie, hemoptoë, piepen, bronchiale hyperreactiviteit
- Tractus circulatorius: AP, palpitaties, collapsneiging, oedeem, nycturie
- Tractus urogenitalis:
- Pollakisurie i.v.m. mogelijk UWI bij sgl2remmers
- Metabool: Gejaagdheid, gewicht, voeding, diarree/obstipatie, polydipsie, koorts.

Lichamelijk onderzoek

- Vitale parameters ,gewicht, oedeem, CVD, soms auscultatie door cardioloog

Instellen/optimaliseren van de hartfalen-gerelateerd medicatie

- Optitreren volgens ESC 2021 richtlijnen
- Behandeling aanpassen a.d.h.v klachten/bijwerking, laboratoriumuitslagen, kwetsbaarheid en/of wensen patiënt

Laboratorium onderzoek:

Vaak NF, NT-Probnp, 2x per uitgebreid hartfalen lab

Leefstijladviezen

- VB 1500-2000cc
- Natriumbeperking
- Bewegen
- Wegen

Mcdonagh et al 2021

Leefstijladviezen

Vochtbeperking

- Met name bij ernstig hartfalen, hyponatriemie bij overvulling
- Adviezen op maat!
- Adviezen aanpassen bij advanced hartfalen en end of life

Tips&Tricks

1. Wees alert op extra vochtverlies bij:

- Hitteperiode
- Koorts, diarree, braken
- Hoge kamertemperatuur

2. Bij veel dorstgevoel

- Vermijd te kruidig eten
- Waterijsjes
- Ijsblokjes
- Fruit in kleine partjes bevriezen
- Kleinere glazen/kopjes gebruiken

Tips&Tricks

3. Bij droge mond

A. Meer speeksel aanmaken

- snoepjes, kauwgum of stukjes ananas
- mond te spoelen, bijvoorbeeld met Biotene of Zendium
- (suikervrije) dranken met prik
- medicijnen te gebruiken, zoals pilocarpine (voorgeschreven door de arts)

B. Als de speekselklieren niet genoeg speeksel meer kunnen aanmaken

- kleine slokjes water of ijsblokjes
- namaak speeksel te gebruiken, zoals Saliva Orthana
- Biotene Oral Balance gel en spray, BioXtra of Caphosol

Welke combinatie bevat bij elkaar meer dan 6 gr zout?

Vote roze voor meer dan 6 gram

Vote blauw voor minder dan 6 gram

- A. 1 kant-en-klare rijstmaaltijd met currysaus en 1 kopje kant-en-klare soep
- B. 1 tosti ham-kaas en 1 kant-en-klare pizza
- C. 0,5 rookworst en 1 portie andijviestamppot met jus
- D. Portie Nasi met 100 gr Babi pangang en 1 handje kroepoek
- E. 2 bruine boterhammen met margarine en 4 plakken runderrookvlees
- F. 2 bruine boterhammen met jam, 2 bruine boterhammen met jonge kaas, zelfgemaakte boerenkool met 100gr rookworst
- G. Portie zuurkoolstampot met jus en 0,5 speklap naturel

Natriumbeperking

- Kies voor verse groente of diepvriesgroente (uitgezonderd spinazie à la crème en rode kool met appeltjes).
- Vermijd kant en klare producten; kant en klare maaltijden, kruidenmixen, maaltijdpakketten (zoals "wereldgerechten") en dergelijke;
- Vermijd zout broodbeleg;
- Verminder kanten klare soepen en sauzen;
- Let bij het kopen van producten op het etiket. Soms zit er veel zout in producten waarvan u het niet verwacht zoals zilveruitjes, roomijs of olijven

Bewegen

- Dagelijks bewegen vermindert de kans op heropnames
- Draagt bij het kwaliteit van leven
- Hartrevalidatie, medisch fysio, eigen kracht, buurtinitiatieven

Recommendations	Class ^a	Level ^b
Exercise is recommended for all patients who are able in order to improve exercise capacity, QOL, and reduce HF hospitalization. ^{c 324–328,335–337}	I	A
A supervised, exercise-based, cardiac rehabilitation programme should be considered in patients with more severe disease, frailty, or with comorbidities. ^{95,324–327,338}	IIa	C

© ESC 2021

Voor meer tips

www.heartfailurematters.org.nl/leven-met-hartfalen/reizen

Beter voor elkaar

Beter voor elkaar

Zelfmanagementvaardigheden

- Beter kwaliteit van leven
- Minder ziektelast
- Verminderde opnames
- Betere prognose

Rol van de hartfalen poli → educatie, motivatie, ondersteuning

Recommendations	Class ^a	Level ^b
It is recommended that HF patients are enrolled in a multidisciplinary HF management programme to reduce the risk of HF hospitalization and mortality. ³⁰⁹	I	A
Self-management strategies are recommended to reduce the risk of HF hospitalization and mortality. ³⁰⁹	I	A
Either home-based and/or clinic-based programmes improve outcomes and are recommended to reduce the risk of HF hospitalization and mortality. ^{310,317}	I	A
Influenza and pneumococcal vaccinations should be considered in order to prevent HF hospitalizations. ^{315,316}	IIa	B

Zelfmanagementvaardigheden

Therapietrouw (4 soorten)

- Belangrijk: acceptatie ziekte en behandeling

Adherence: in hoeverre de patiënt afspraken nakomt.

Compliance: de mate waarin de patiënt de aanbevelingen van de voorschrijver opvolgt.

Concordance: in hoeverre patiënt en behandelaar het eens worden over de behandeling.

Persistence: in hoeverre de patiënt het geneesmiddelgebruik volhoudt.

Verschuiving van nadruk op compliance naar concordance.....

Is dat ook jullie ervaring ?

Vote ja met de roze kaart

Vote nee met de blauwe

Factoren die meespelen

- Vergeetachtigheid
- Ingewikkelde doseringsschema's
- Patiënt begrijpt het behandeldoel niet goed
- Veranderde naam en/of verpakking
- Veel verschillende medicijnen
- Analfabetisme
- Taalbarrière
- Slechtziendheid
- Kosten
- Bijwerkingen of angst daarvoor
- Weerzin tegen medicijngebruik
- Ontkenning ziek zijn

Bevorderen therapietrouw

- Shared decisionmaking
- Motivational interviewing
- Signalering
- Telemonitoring
- Wegnemen belemmeringen om therapie vol te houden; zoals ongewenste medicijnwisselingen; het wisselen om niet-medische redenen kan grote gevolgen hebben voor hart- en vaatpatiënten; het demotiveert sterk
- Inname momenten terugbrengen
- Combinatiepreparaten

Samenwerking

- Kwetsbare patiënten
- Patiënten met verschillende comorbiditeiten en behandelars → wie is de kapitein op het schip?
- Gedeelde medicatie: sgl2 remmer

We staan open voor initiatieven voor een betere samenwerking!

Geef je ideeën door via eindevaluatie scholing of via de mail:
hartfalenpoli@ikazia.nl

Casus bespreking

3 groepen

Bespreking 15 min. in groepsverband

Plenair nabespreking 10 min.

EINDE SYMPOSIUM HARTFALEN

Hartelijk dank voor jullie deelname aan
dit symposium!

Graag invullen evaluatieformulier

Afsluitende borrel in het personeelsrestaurant

